

Bruksela, 22 stycznia 2018 r.
(OR. en)

5285/18

MOG 4
CFSP/PESC 34
IRAQ 3

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 22 stycznia 2018 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 5283/18 MOG 3 CFSP/PESC 33 IRAQ 2

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie Iraku
- Konkluzje Rady (22 stycznia 2018 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Iraku, przyjęte przez Radę na jej 3591. posiedzeniu w dniu 22 stycznia 2018 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE IRAKU

Rada do Spraw Zagranicznych, 22 stycznia 2018 r.

1. UE wyraża uznanie dla narodu irackiego, rządu tego kraju i jego sił bezpieczeństwa za terytorialne pokonanie Daiszu, przy poparciu światowej koalicji przeciwko Daiszowi, której członkiem jest UE.
2. UE potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz silnego partnerstwa między UE a Irakiem, opartego na umowie o partnerstwie i współpracy, oraz wspierania władz Iraku w fazie odbudowy i w eliminacji politycznych, społecznych i ekonomicznych czynników leżących u podstaw niestabilności. UE apeluje do wszystkich odnośnych zainteresowanych stron w Iraku o pokojową, konstruktywną i odpowiedzialną współpracę, by zająć się tymi kwestiami, przygotowując grunt pod pluralistyczne państwo, udostępniając wszystkim polityczne, gospodarcze i społeczne możliwości oraz utrwalając niedawne sukcesy wojskowe w walce z Daiszem.
3. Rada przypomina o swoich konkluzjach z czerwca 2017 r. i z zadowoleniem przyjmuje zamieszczony w załączniku wspólny komunikat Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej określający elementy strategii UE na rzecz Iraku. W pełni popiera cele i proponowane podejście polityczne szczegółowo przedstawione w komunikacie i zgadza się, że kluczowe jest teraz szybkie wdrożenie, tak by utrzymać tempo działań po wyzwoleniu z rąk Daiszu w celu zbudowania lepszej przyszłości dla Iraku. Wraz z niniejszymi konkluzjami wspomniany komunikat określa strategię UE na rzecz Iraku. Biorąc pod uwagę wielość wyzwań, UE będzie dążyć do realizacji wszystkich swoich celów strategicznych w Iraku równocześnie. Cele te koncentrują się na następujących kluczowych obszarach:

a) Zachowanie jedności, suwerenności i integralności terytorialnej Iraku, a także jego różnorodności etnicznej i religijnej

4. UE ponownie zapewnia o swoim stałym, stanowczym poparciu dla jedności, suwerenności i integralności terytorialnej Iraku, oraz o głębokim i czynnym zaangażowaniu na rzecz zachowania wieloetnicznego, wieloreligijnego i wielowyznaniowego charakteru społeczeństwa irackiego, w tym na rzecz ochrony mniejszości, w oparciu o związek między wspólną tożsamością narodową a obywatelstwem sprzyjającym włączeniu społecznemu.
5. UE wzywa rząd Iraku i regionalny rząd Kurdystanu, by zaangażowały się w konstruktywny i zorientowany na wyniki dialog dotyczący najpilniejszych problemów, tworząc podstawy do bardziej szczegółowej dyskusji na temat wszystkich otwartych kwestii i do bardziej stabilnych i korzystnych dla obu stron długotrwałych stosunków opartych na pełnym stosowaniu irackiej konstytucji, w tym jej przepisów dotyczących autonomii Kurdystanu. UE uważa, że odpowiedzialność za ten dialog ponoszą obie strony w oparciu o odpowiednie przepisy konstytucji i że taki dialog i współpraca najlepiej służą ogólnym interesom wszystkich obywateli Iraku i najlepiej je odzwierciedlają. UE z zadowoleniem przyjmuje wysiłki na rzecz szybkiego zaangażowania się w taki dialog. UE potwierdza swoje zdecydowane poparcie dla wysiłków Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz ułatwienia dialogu i jest gotowa go wesprzeć, jeżeli zostanie o to poproszona.

b) Wzmocnienie systemu politycznego w Iraku poprzez wspieranie irackich wysiłków na rzecz ustanowienia zrównoważonego, pluralistycznego, odpowiedzialnego i demokratycznego systemu rządów

6. W kontekście procesu odbudowy po zakończeniu konfliktu UE dostrzega ciągle wysiłki rządu irackiego na rzecz stabilizacji wyzwolonych obszarów we współpracy z ONZ i innymi podmiotami w terenie. Chociaż Daisz został militarnie pokonany, nadal stanowi zagrożenie. UE przyznaje, że nadal istnieją istotne wyzwania, z którymi należy się zmierzyć. Należy teraz położyć nacisk na zaprowadzenie pokoju poprzez stabilizację warunków w oswobodzonych prowincjach, także poprzez niedyskryminujący powrót osób wewnętrznie przesiedlonych do miejsc ich pochodzenia, stworzenie warunków sprzyjających pojednaniu oraz realizację reform politycznych i gospodarczych. UE podkreśla pilną potrzebę priorytetowego traktowania interesów narodowych w duchu wzajemnego zrozumienia i kompromisu oraz przyspieszenia postępów w zakresie reform i na rzecz pojednania narodowego opartego na sprawiedliwości i rozliczalności, na zasadach funkcjonującej demokracji, pluralizmie, praworządności i poszanowaniu praw człowieka. Aby zrealizować cel polegający na budowaniu wspólnej wizji przyszłości kraju, obecnie niezbędne jest, by Irakijczycy przystąpili do pluralistycznego procesu pojednania na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w duchu wzajemnego zrozumienia i kompromisu. W tym kontekście UE nadal stanowczo popiera specjalnego przedstawiciela Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także prace UNAMI.
7. UE odnotowuje, że okazją do stworzenia bardziej pluralistycznego i demokratycznego państwa, które działa w interesie wszystkich Irakijczyków, będą wybory krajowe. UE zachęca rząd Iraku, by nadal dążył do przeprowadzenia w maju 2018 r. wyborów krajowych, które muszą być zgodne z prawem i demokratyczne. Pełne uczestnictwo wszystkich grup społecznych w Iraku, w tym regionu Kurdystanu, będzie miało kluczowe znaczenie dla zagwarantowania, by wybory te promowały prawdziwie reprezentatywne instytucje i pluralistyczne sprawowanie rządów. W tym celu UE jest gotowa zapewnić praktyczne wsparcie dla procesu wyborczego i uważnie go obserwować, w koordynacji z właściwymi krajowymi i międzynarodowymi podmiotami, w szczególności z UNAMI.
8. We wszystkich procesach należy zapewnić – na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym – pełne uczestnictwo kobiet, młodzieży, społeczeństwa obywatelskiego i wszystkich grup społecznych w Iraku, w tym mniejszości etnicznych i religijnych. UE wzywa do pełnej realizacji irackiego narodowego planu działania na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.

9. UE podkreśla znaczenie profesjonalnych, reprezentatywnych i demokratycznie kontrolowanych irackich sił bezpieczeństwa dla zapewnienia pełnego bezpieczeństwa, przestrzegania praworządności i zagwarantowania pełnego poszanowania praw człowieka. Z zadowoleniem przyjmuje postępy rządu Iraku w tym zakresie i wzywa do dalszych wysiłków w celu dopilnowania, by wszystkie grupy zbrojne faktycznie znalazły się pod dowództwem i kontrolą państwa irackiego. Niezbędne jest, by agencje bezpieczeństwa poprawiły stosunki z ludnością cywilną, aby utrwalić osiągnięcia w zakresie stabilizacji. W tym celu UE i jej państwa członkowskie wspierają władze Iraku w ich wysiłkach na rzecz reformy w cywilnym sektorze bezpieczeństwa: w listopadzie 2017 r. wysłały misję doradczą UE (EUAM Iraq). Strategiczne cele misji to m.in. służenie irackim władzom radą i wiedzą fachową na poziomie strategicznym, aby przyczynić się do realizacji irackiej strategii bezpieczeństwa narodowego, oraz analiza, ocena i wskazanie możliwości potencjalnego dalszego zaangażowania Unii we wspieranie potrzeb reformy sektora bezpieczeństwa w Iraku w perspektywie długoterminowej. UE podkreśla znaczenie reformy sektora policji i prac prowadzonych przez grupę zadaniową ds. szkolenia policji działającą w ramach światowej koalicji. UE i jej państwa członkowskie podkreślają większą konieczność zapewnienia współpracy i spójności między różnymi podmiotami, w tym ONZ, światową koalicją przeciwko Daiszowi oraz NATO, zaangażowanymi we wspieranie reformy sektora bezpieczeństwa, jak określono w odnośnych konkluzjach Rady, i są gotowe współpracować w tym celu z należyтым poszanowaniem ram instytucjonalnych UE.

c) Wspieranie władz Iraku w niesieniu pomocy humanitarnej, wsparcie na rzecz wczesnej odbudowy, stabilizacji, rozwoju i rekonstrukcji

10. UE wyraża najwyższe zaniepokojenie sytuacją humanitarną, która jest nadal niepewna, i uznaje istotne wysiłki wszystkich władz irackich, Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych partnerów międzynarodowych na rzecz zapewniania pomocy humanitarnej osobom wysiedlonym i dotkniętym przez ten konflikt. UE wyraża zaniepokojenie doniesieniami o przymusowych i dyskryminujących powrotach. Ponownie potwierdza, jak ważne jest, by rząd Iraku i regionalny rząd Kurdystanu chroniły ludność cywilną i zapewniły bezpieczny, świadomy, dobrowolny, niedyskryminujący i niezakłócony powrót osobom wewnętrźnie przesiedlonym (IDP) i uchodźcom, którzy pragną wrócić na wyzwolone obszary uznane za bezpieczne, zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego i międzynarodowego prawa dotyczącego praw człowieka oraz zgodnie z międzynarodowymi standardami ochrony. W procesie powrotu i odbudowy szczególną uwagę należy poświęcić zwłaszcza kwestiom dotyczącym warunków mieszkaniowych, ziemi i prawa własności. UE apeluje do Iraku o podtrzymanie długotrwałej irackiej polityki ochrony i wsparcia osób mieszkających i szukających ochrony w Iraku.
11. UE podkreśla pilną potrzebę utrzymania wsparcia humanitarnego ze strony całej społeczności międzynarodowej dla osób w potrzebie, w szczególności przez wspieranie planu działań humanitarnych Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz Iraku 2018, i z uwzględnieniem potrzeb w całym kraju. UE i jej państwa członkowskie znajdują się w czołówce, jeżeli chodzi o międzynarodowe działania humanitarne i nadal będą okazywały solidarność z Irakijczykami, zapewniając – zgodnie z zasadami humanitarnymi – pomoc humanitarną osobom będącym w największej potrzebie.
12. UE i jej państwa członkowskie zwracają uwagę, że konieczne jest zapewnienie podstawowych usług publicznych i zaspokojenie konkretnych potrzeb wszystkich obywateli Iraku. UE dostrzega również kluczową wagę opracowania wspólnych podejść i wdrożenia powiązań między wysiłkami na rzecz rekonstrukcji i stabilizacji a pomocą humanitarną i wczesną odbudową. UE i jej państwa członkowskie, które są jednymi z największych darczyńców w Iraku, zobowiązują się do wspierania tych wysiłków w fazie przejściowej i w fazie odbudowy w oparciu o podejście traktujące Irak całościowo oraz są gotowe do zwiększenia swojego wsparcia.

13. Zbliżająca się międzynarodowa konferencja na rzecz odbudowy Iraku, która ma odbyć się w Kuwejcie i której ma współprzewodniczyć UE, jest okazją dla rządu Iraku, by kontynuować zarządzanie przejściem od stabilizacji do odbudowy, skupiając się również na dalszych potrzebach humanitarnych, w sposób ustrukturyzowany i skoordynowany z jego partnerami międzynarodowymi. Konferencja będzie również ważną sposobnością dla wykazania zaangażowania Iraku na rzecz reform gospodarczych i społecznych mających kluczowe znaczenie dla zmobilizowania bardzo potrzebnego międzynarodowego wsparcia dla rekonstrukcji i odbudowy w dłuższej perspektywie.
14. Irak musi przewodzić staraniom na rzecz stabilizacji, przy niezbędnym wsparciu społeczności międzynarodowej, w tym Organizacji Narodów Zjednoczonych i działającej w ramach światowej koalicji przeciwko Daiszowi grupy roboczej ds. stabilizacji, oraz w koordynacji z tymi podmiotami. EU apeluje zatem do rządu Iraku, by poprzez dialog ze wszystkimi odnośnymi zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym oraz w pełni uwzględniając interesy odnośnych społeczności – w tym mniejszości – zapewnił pełne bezpieczeństwo, pluralistyczne zarządzanie, odpowiedzialność na szczeblu lokalnym i świadczenie podstawowych usług na terenach wyzwolonych.
15. W tym kontekście UE, która wraz z partnerami z UNMAS prowadzi wysiłkom na rzecz zmniejszania zagrożenia wybuchami („rozminowywania”) prowadzonym w ramach światowej koalicji przeciwko Daiszowi, wzywa rząd Iraku do usunięcia wszelkich pozostałych przeszkód biurokratycznych i praktycznych w celu pełnego wykorzystania dostępnych zasobów krajowych i międzynarodowych na rzecz zmniejszania zagrożenia wybuchami w Iraku. Wzywa również swoich partnerów międzynarodowych do zwiększenia wsparcia finansowego na rzecz wysiłków w celu zmniejszania zagrożenia wybuchami jako jednego z kluczowych wstępnych warunków dalszej pracy na rzecz stabilizacji i odbudowy.

d) Promowanie zrównoważonego, opartego na wiedzy i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy

16. UE z zadowoleniem przyjmuje wstępne wysiłki rządu Iraku, by spełnić wymogi promesy kredytowej MFW, lecz wyraża zaniepokojenie brakiem postępów w ostatnim czasie i podkreśla, że niezdolność do osiągnięcia postępów w zakresie reform będących punktem odniesienia w ramach promesy zagrozi stabilności finansowej Iraku. UE podkreśla, że dalsze reformy finansowe i gospodarcze, a także zapewnienie odpowiednich środków budżetowych dla szczebla niższego niż krajowy, są pilnie potrzebne, by umożliwić Irakowi wstąpienie na ścieżkę ożywienia gospodarczego, odbudowy i trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego oraz są podstawowymi elementami wzmocnionej umowy społecznej między państwem a jego obywatelami. UE z zadowoleniem przyjmuje starania EBI oraz Iraku w celu zakończenia negocjacji umowy ramowej ułatwiającej udzielanie długoterminowych kredytów dla Iraku.
17. UE jest gotowa przyczynić się do realizacji przez Irak procesu reform potrzebnych do wzmocnienia i dywersyfikacji gospodarki, co zaowocuje lepszymi możliwościami tworzenia miejsc pracy, także dla ludzi młodych. Wzmocniony system edukacji ma zasadnicze znaczenie dla długofalowej stabilizacji Iraku i jest jednym z ważnych czynników stymulujących rozwój kraju. W związku z tym wsparcie UE dla sprzyjającej integracji, sprawiedliwej i wysokiej jakości edukacji jest nieodzowne, aby uniknąć pojawienia się „straconego pokolenia”. UE aktywnie wspiera władze Iraku w ich działaniach na rzecz walki z korupcją, poprawy usług publicznych, zwiększenia pluralistycznego sprawowania rządów na wszystkich szczeblach oraz dopilnowania, by obywatele iraccy byli w centrum wszystkich wysiłków na rzecz reform niezależnie od ich pochodzenia etnicznego, płci, religii lub przekonań.

e) Propagowanie skutecznego i niezależnego systemu wymiaru sprawiedliwości i zapewnienie rozliczalności

18. UE uważa, że dla długoterminowej stabilności w Iraku niezbędne jest, by rząd i przywódcy polityczni zaproponowali i wsparli wiarygodny proces sprawiedliwości okresu przejściowego. Odpowiedzialność za przestępstwa popełnione przez wszystkie strony, przy zapewnieniu przeprowadzenia rzetelnych procesów sądowych, jest istotnym elementem pojednania narodowego. Skargami wszystkich ofiar należy się zająć w równym stopniu.

19. W tym kontekście UE jest gotowa wesprzeć irackie i międzynarodowe starania na rzecz pociągnięcia do odpowiedzialności członków Daiszu i zapewnienia rozliczalności za naruszanie i łamanie praw człowieka, w tym za zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości, a także akty przemocy wobec osób należących do grup mniejszościowych na podstawie rzetelnego procesu, zgodnie z działaniami ONZ, które są już realizowane na mocy rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 2379. W tym względzie przedmiotem szczególnego zainteresowania pozostaje kwestia zagranicznych bojowników terrorystycznych, zwłaszcza bojowników powracających. Nadal niezwykle ważne są współpraca i wymiana informacji z zainteresowanymi stronami, w sposób zgodny z prawem i przez odpowiednie kanały. UE ponawia apel do Iraku, by przystąpił do statutu rzymskiego.
20. UE podkreśla swój zasadniczy sprzeciw wobec stosowania kary śmierci. UE jest stanowczo przekonana, że stosowanie kary śmierci jest nie tylko moralnie naganne, lecz także przynosi efekt przeciwny do zamierzonego, zarówno jako narzędzie odstraszające od popełniania przestępstw, jak też jako kara. Karanie, nawet w przypadku najcięższych przestępstw, można realizować za pomocą innych równie silnych, ale nie nieodwracalnych środków, nawet w przypadku gdy państwo znajduje się w najtrudniejszych okolicznościach. Względy te zyskują dodatkowe uzasadnienie w pełnej wyzwaniach sytuacji stabilizacji i pojednania, w której znajduje się obecnie Irak, po kilku seriach ataków terrorystycznych od 2003 r. UE ponownie apeluje do rządu federalnego Iraku o wprowadzenie moratorium na egzekucje i apeluje także do regionalnego rządu Kurdystanu o przywrócenie moratorium z zamiarem ostatecznego zniesienia kary śmierci.

f) Ustanowienie dialogu z Irakiem na temat migracji

21. Rada z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie z Irakiem formalnych rozmów na temat migracji, umożliwiających określenie obszarów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania, w których można pogłębić współpracę. Rada oczekuje kontynuacji tego dialogu. Powinien on obejmować wszystkie aspekty migracji w ramach wzajemnie korzystnego, wspólnego działania. UE apeluje do rządu Iraku o dalszą współpracę w ustanowieniu procedur w celu ułatwienia godnego, bezpiecznego i uporządkowanego powrotu obywateli Iraku do ich kraju, zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym prawem dotyczącym praw człowieka, oraz zobowiązaniem do readmisji swoich obywateli i zobowiązaniami Iraku podjętymi w umowie o partnerstwie i współpracy.

g) Wspieranie dobrych stosunków Iraku ze wszystkimi jego sąsiadami

22. UE angażuje się na rzecz promowania dialogu regionalnego i z zadowoleniem przyjmuje dalsze inicjowanie przez Irak działań dyplomatycznych z sąsiednimi państwami. UE zachęca wszystkie państwa w regionie, by odgrywały konstruktywną rolę, podtrzymywały i zwiększyły swoje wsparcie dla Iraku, oraz by nadal wspierały jedność, suwerenność i integralność terytorialną tego kraju. UE podkreśla znaczenie pogłębionej współpracy regionalnej dla dobrobytu Iraku i jego sąsiadów.
23. Rada wzywa Wysokiego Przedstawiciela i Komisję do wdrożenia tej strategii ze skutkiem natychmiastowym i do zaplanowania przeglądu najpóźniej w terminie dwóch lat, w stosownych przypadkach. Instytucje UE i państwa członkowskie UE będą dążyć do szybkiej i skutecznej koordynacji darczyńców podczas realizacji strategii UE na rzecz Iraku, starając się o wypracowanie zintegrowanego podejścia.
-